

Tebigat, ýaşayan jandarlaryň we olaryň ýaşayan gurşawlarynyň giň gerimini öz içine alýar. Belent daglardan we çuň okeanlardan başlap, gür tokaýlara we gurak çöllere çenli tebigy landşaftlaryň dürlüligi haýran galdyryjy. Her ekosistemanyň özboluşly ösümlik we haýwanlar toplумы bar, bu bolsa planetamyzyň baý biodürlüligine goşant goşýar. Bu dürlülik diňe bir dünýämiziň gözelligini artdyrman, eýsem ekosistemalaryň durnuklylygyny we durnuklylygyny üpjün edýär.

Ähli ýaşayan jandarlar çylşyrymly ekologiki gatnaşyklary arkaly özara baglanyşyklydyr. Ösümlikler, haýwanlar, kömelekler we mikroorganizmler ýaşayşy goldaýan we ekologiki deňagramlylygy saklaýan görnüşde özara täsirleşýärler. Mysal üçin, ösümlikler haýwanlar üçin zerur bolan kislorody we iýmiti öndürýärler, haýwanlar bolsa tozanlanma we tohum ýaýramagyna goşant goşýarlar. Kömelekler we bakteriýalar ýaly dargadyjylar organiki maddalary dargadyp, iýmitleri topraga gaýtadan geçirýärler. Bu özara täsirler Ýeriň ýaşayşyny goldaýan inçe deňagramlylygy görkezýär.

Adamzat işjeňligi tebigata çuňňur täsir edýär, köplenç ýaşayş ýerleriniň ýok edilmegine, hapalanmagyna we howanyň üýtgemegine sebäp bolýar. Tokaýlaryň kesilmegi, şäherleşme we senagatlaşma tebigy ýaşayş ýerlerini bozýar we biodürlüligi howp astyna salýar. Hapalanma howany, suwy we topragy hapalaýar, ähli ýaşayan jandarlaryň saglygyna täsir edýär.

Tebigy gurşawlary we olarda ýaşayan görnüşleri goramak we saklamak üçin gorap saklamak tagallalary möhümdir. Goralan ýerler, ýabany tebigat goraghanalary we tokaý dikeldiş taslamalary ýaly başlangyçlar biodürlüligi goramaga kömek edýär. Zyňyndylary azaltmak, suwy tygşytlamak we gaýtadan dikeldilýän energiýany ulanmak ýaly durnukly ýaşayş tejribeleri planetamyzyň saglygyna goşant goşýar. Gorap saklamagy we durnuklylygy kabul etmek bilen, geljek nesilleriň tebigatyň gülläp ösýän dünýäsini miras almagyny üpjün edip biler.

Intizar KULLYÝEWA

**S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk
uniwersitetiniň mugallymy**